

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.632/2012/2. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Pencz Kamilló ügyvéd által képviselt felperesnek - a személyesen eljáró I. r., a Dr. Babay Ákos Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Babay Ákos ügyvéd) által képviselt II. r. és IV. r. alperes ellen adásvételi szerződés hatálytalanságának megállapítása és egyéb iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2012. július hó 1. napján kelt 10.a.P.22.336/2010/83. számú - a 10.a.P.22.336/2010/84. számú végzésével kijavított - ítélete ellen a II. és IV. r. alperesek részéről 86. és 92. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben** az alábbiak szerint **megváltoztatja**.

A felperes a II. r. alperessel szemben az elsőfokú ítéletben megállapított marasztalási összegre a II. r. alperest a házastársi közös vagyonból reá eső rész erejéig, valamint egyéb vagyonából további 6 000 000 (hatmillió) Ft erejéig kereshet kielégítést.

Az I. és II. r. alperesek által a felperes részére egyetemlegesen fizetendő elsőfokú perköltség összegét 611 500 (hatszáztizenegezer-ötszáz) Ft-ra leszállítja.

Megállapítja, hogy a felperes jogosult visszaigényelni az illetékes állami adóhatóságtól 30 000 (harmincezer) Ft eljárási illetéket.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a II. és IV. r. alpereseket, hogy személyenként külön-külön fizessenek meg a felperesnek 190 500 - 190 500 Ft (egyszázkilencvenezer-ötszáz - egyszázkilencvenezer-ötszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Felhívja a IV. r. alperest, hogy 8 napon belül hivatalos lelet készítésének terhe mellett fellebbezésére rójon le további 432 000 (négy százharminckettőezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS:

A II. r. alperes az I. r. alperes volt házastársa, a IV. r. alperes a II. r. alperes édesanyja. A felperes és az I. r. alperes házasságát a Kecskeméti Városi Bíróság a 2010. december 7. napján kelt 22.P.22.509/2010/7. számú ítéletével felbontotta. A jogerős ítélet szerint az életközösségük 2010. augusztusában szakadt meg.

A felperes 2009. októbere és 2010. májusa között - az I. és a II. r. alperesek házassági életközösségének fennállása alatt - több részletben 6 000 000 Ft kölcsönt nyújtott az I. r. alperesnek 2010. december 31-i visszafizetési határidővel. Egyidejűleg a kölcsön biztosítására jelzálogjog alapító szerződést kötöttek, amely szerint az I. r. alperes hozzájárult ahhoz, hogy a II. r. alperessel közös tulajdonát képező **(település 1. neve, ingatlan címe)** szám alatti ingatlan 1/2 részesléttségére a jelzálogjog bejegyzésre kerüljön. A felperes ekkor a jelzálogjoga bejegyzését nem kérte.

Az I. r. alperes a 2010. augusztus 10. napján kelt adásvételi szerződéssel az ingatlan nevén nyilvántartott 1/2 tulajdoni hányadát 6 000 000 Ft vételár ellenében átruházta a II. r. alperesre. A szerződésről a felperes 2010. október 29-én szerzett tudomást, amelyre figyelemmel a kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondta.

A IV. r. alperes és házastársa, **(házastárs neve)** 2002. május 23. napján 50 000 000 Ft-ot juttattak a II. r. alperesnek lottónyereményükből, amelynek felhasználásával a II. r. alperes - egyebek között - üzleti vállalkozás céljából ingatlanokat vásárolt. A II. r. alperes a 2010. november 2. napján kelt szerződés szerint a perrel érintett **(település 1. neve, ingatlan 1. címe)** szám alatti ingatlant eladta a IV. r. alperesnek 12 000 000 Ft vételárért. A szerződésben a felek rögzítették, hogy a IV. r. alperes akként tesz eleget a vételárfizetési kötelezettségének, hogy annak összegét beszámítja a házastársa által a II. r. alperesnek kölcsön jogcímén adott 50 000 000 Ft-ba. A IV. r. alperes az így megszerzett ingatlant a 2011. március 11. napján kelt szerződéssel elcserélte **(személy neve)-val** nevezett **(település 2. neve, ingatlan 1. címe)** szám alatti ingatlanáért.

A felperes módosított keresetében 6 000 000 Ft és ennek 2010. október 29. napjától járó kamatai egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni az I. és II. r. alperest a kölcsönszerződés alapján. A II. r. alperes felelősségét a Csjt. 30. § (2) bekezdésére, valamint a Ptk. 203. §-ában foglaltakra alapította. A IV. r. alperest annak tűrésére kérte kötelezni, hogy a követelését 12 000 000 Ft erejéig végrehajtás útján a IV. r. alperes vagyonából kielégítse. Állította, hogy az I. és a II. r., valamint a II. és a IV. r. alperesek között létrejött adásvételi szerződések célja a kölcsönkövetelése kielégítési alapjának elvonása volt, így azok vele szemben a Ptk. 203. §-ában foglaltak szerint hatálytalanok.

Az I. r. alperes a tőketartozást elismerte, állította ugyanakkor, hogy annak kamatait megfizette a felperesnek.

A II. r. alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Érvelése szerint a felperesnek a körülményekből tudnia kellett, hogy ő a kölcsönügylethez nem járult hozzá, emellett a közte és az I. r. alperes között létrejött adásvétel időpontjában a felperesnek nem volt esedékessé vált követelése, ezért a szerződés fedezetelvonó jellegűnek nem tekinthető. Állította, hogy a IV. r. alperessel kötött adásételi szerződés valós célja a szüleivel szemben fennálló tartozásának részbeni rendezése volt, és miután az ingatlan átruházására a kölcsönszerződés teljesítéseként került sor, így az fedezetelvonónak nem minősül.

A IV. r. alperes ugyancsak a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy jóhiszeműen, ellenérték fejében szerezte meg az ingatlan tulajdonjogát, a szerződés megkötésére a II. r. alperes tartozásának kielégítése érdekében került sor, így a relatív hatálytalanság szóba sem kerülhet.

Az elsőfokú bíróság kijavított ítéletével kötelezte az I. és II. r. alperest, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek egyetemlegesen 6 000 000 Ft-ot és ennek 2010. november 11. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatait, valamint 652 300. Ft perköltséget. A IV. r. alperest annak tűrésére kötelezte, hogy a vagyonából a felperes a fenti követelését 12.000 000 Ft erejéig végrehajtás útján kielégítse. Az I., II. és IV. r. alpereseket kötelezte, hogy fizessenek meg az államnak egyetemlegesen 270 000 Ft feljegyzett eljárási illetéket.

Határozatának indokolása szerint a kölcsön folyósításának időpontjában az I. és II. r. alperes házastársak voltak, így az közös adósságnak minősül, ezért a II. r. alperes felelőssége a Csjt. 30. § (2) bekezdése alapján megállapítható. E vélelmet a II. r. alperes annak bizonyításával dönthette volna meg, hogy hozzájárulása hiányáról a másik szerződést kötő fél, azaz a felperes tudott, avagy tudnia kellett, ezt azonban nem tudta bizonyítani. A perben lefolytatott bizonyítási eljárás adatait mérlegelve megállapította, hogy mind az I. r. és a II. r., mind a II. r. és a IV. r. alperes között létrejött adásvételi szerződés tekintetében fennállnak a felperessel szembeni relatív hatálytalanság jogszabályi feltételei: a felperes követelése az I. és a II. r. alperes közötti adásvételi szerződés megkötésének időpontjában fennállott, a kereset benyújtásakor pedig már lejárt követelésnek minősült, azaz az igény állapotába került, emellett az alperesek nem bizonyították, hogy a II. r. alperes a 6 000 000 Ft összegű vételárat az I. r. alperes részére megfizette, így a visszerhesség sem állapítható meg, s nem igazolták azt sem, hogy a II. és a IV. r. alperesek a perbeli szerződések megkötésekor nem tudtak az I. r. alperes felperessel szembeni tartozásáról. Épp ellenkezőleg, a IV. r. alperes és házastársa személyes előadása - amely szerint az ügyletkötéssel a céljuk "a lakás megmentése" volt - alátámasztja a szerződések fedezetelvonó jellegét.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a II. és IV. r. alperesek terjesztettek elő fellebbezést, annak megváltoztatása, a kereset elutasítása iránt.

A II. r. alperes kifogásolta, hogy az ítélet rendelkező része nem tartalmazza, miszerint a perbeli tartozásért csak az I. r. alperessel fennállott házasságából

származó házastársi közös vagyonból reá eső rész erejéig tartozik helytállni. Az adásvételi szerződések fedezetelvonó jellege tekintetében kiemelte, az elsőfokú bíróság a tanúvallomásokat és a IV. r. alperes nyilatkozatát tévesen értékelte, **(hitelező neve)** ugyanis az I. r. alperesnek hitelezője volt, **(élettárs neve)** pedig az élettársa, így tőlük elfogulatlan tanúvallomás nem volt várható, a IV. r. alperes és házastársa nyilatkozata pedig kizárólag arra vonatkozott, hogy a kölcsönkövetelésük visszafizetése biztosított legyen, így e tanúvallomások nem alkalmasak rosszhiszeműségének alátámasztásra. Véleménye szerint a perben nem merült fel bizonyíték arra, hogy a kölcsönösszeg átadásáról tudott, emellett jelentős különvagyonnal rendelkezett, így nem kellett tartania attól, hogy anyagi biztonsága házastársa esetleges tartozásai miatt megrendül. Hangsúlyozta, hogy az I. r. alperes tartozásai 2010. augusztusában még nem jártak le, így - még ha tudott is volna a perbeli kölcsönügyletekről - alappal bízhatott abban, hogy azokat házastársa visszafizeti. Álláspontja szerint az általa csatolt banki kivonattal igazolta, hogy az ingatlanrész vételára (6 000 000 Ft) rendelkezésére állt, a pénz átadását, s ezáltal a szerződés visszterhességét pedig bizonyította a szerződéskötésnél közreműködő ügyvéd tanúvallomása. Lényegesnek ítélte, hogy a 2010. augusztus 9-én kötött adásvételi szerződés a házastársi közös vagyon megosztására irányult, s miután abban a felek szándéka a közös vagyon mindkét fél érdekeit kielégítő módon történő megosztása volt, így az nem tekinthető a harmadik személy kielégítési alapját elvonó szerződésnek (BDT2000. 127). Kifejtette, téves az elsőfokú bíróság érvelése, miszerint a Csjt. 30. § (3) bekezdésében írt felelősségi korlátozás a szerződés fedezetelvonó jellege miatt nem alkalmazható. Az ügyletkötésben részt nem vett házastárs helytállási kötelezettségére a szerződés fedezetelvonó jellege nem hat ki, felelőssége kizárólag a közös vagyonból reá eső rész erejéig állapítható meg.

A IV. r. alperes szerint az elsőfokú bíróság tévesen kötelezte őt arra, hogy 12 000 000 Ft erejéig tűrje a felperesi követelés kielégítését. Okfejtése szerint miután a II. r. alperes visszterhesen szerzett és jóhiszeműen járt el, így az ő (a IV. r. alperes) rosszhiszeműsége sem merülhet fel. Kiemelte, hogy a bírói gyakorlat nem tekinti fedezetelvonó szerződésnek a hozzátartozóval kötött adásvételi szerződést akkor, ha a szerződő felek bizonyítják, hogy az ingatlan átruházására kölcsönszerződés teljesítéseként került sor (EBH2002. 628), s tekintve, hogy e körülmény a perben bizonyítást nyert, így a relatív hatálytalanság megállapítása ez okból sem lehetséges. Rámutatott, hogy a perbeli ingatlan egészének forgalmi értéke 12 000 000 Ft, az elsőfokú bíróság álláspontja szerinti fedezetelvonó szerződéssel átruházott 1/2 tulajdoni hányad értéke viszont csupán 6 000 000 Ft, márpedig a végrehajtható követelés kielégítéséül szolgáló vagyoni fedezet nem lehet nagyobb, mint a II. r. alperes által a fedezetelvonónak minősített szerződéssel reá átruházott érték.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezéseinek helybenhagyására irányult. Fenntartotta az elsőfokú eljárásban kifejtett tényelőadását és annak jogi indokait.

A fellebbezés **kisebb részben alapos.**

Az elsőfokú bíróság a jogvita érdemét illetően a jogszabályi rendelkezésekkel összhangban álló döntést hozott, határozatát javarészt helytállóan indokolta, ugyanakkor a fellebbezésben foglaltak kapcsán az ítéletábra az alábbiak kiemelését tartja indokoltnak.

A felperes a II. r. alperes vele szembeni felelősségét két jogcímre alapítottan ítélte fennállónak. Egyfelől hivatkozott a Csjt. 30. § (3) bekezdésére, másfelől a Ptk. 203. §-ában foglaltakra.

A Csjt. 30.§ (2)-(5) bekezdése a házastársak és a harmadik személyek közötti külső jogviszonyra irányadó módon, az ügyletkötésben részt nem vett házastársnak a házastársa által kötött ügyletért való ún. ügyleti felelősségét rendezi. A Csjt. 30. § (2) bekezdése megdönthető, törvényes vélelmet létesít amellet, hogy a házastársak bármelyike által a vagyonközösség fennállása alatt kötött visszterhes ügylet a másik házastárs hozzájárulásával jött létre, ezért az ügyletkötésben részt nem vett másik házastárs hozzájárulásának tényét - Pp. 3. § (5) bekezdése szerint - az ellenkező bizonyításáig valónak kell tekinteni. A házastárs által kötött visszterhes ügyletért harmadik személlyel szemben fennálló felelősség alól a másik házastárs akkor mentesül, ha bizonyítja, hogy nem járult hozzá az ügyletnek és erről az ügyletkötő harmadik személy tudott, vagy a körülményekből tudnia kellett (BH1991. 350., EBH2005. 1311., BDT2001. 407.). A perben a II. r. alperest terhelte a fenti vélelem megdöntésének kötelezettsége, azaz bizonyítania kellett, hogy a felperes az ügyletkötéshez való hozzájárulása hiányáról tudott. Az elsőfokú bíróság a tényállást e tekintetben teljes körűen, a felmerült bizonyítékok, tanúvallomások okszerű, logikai ellentmondásoktól mentes, a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglalt elveknek megfelelő értékelése alapján állapította meg, és megalapozottan jutott arra a következtetésre, miszerint nem nyert bizonyítást, hogy a felperes tudott, vagy a körülményekből tudnia kellett, hogy a III. r. alperes az ügyletnek nem járult hozzá. Ebből a szempontból közömbös, hogy a II. r. alperes ténylegesen tudott-e a felperes és az I. r. alperes közötti kölcsönügyletről. Helytállási kötelezettsége alól csak abban az esetben mentesülhetett volna, ha igazolja, hogy a felperes tisztában volt vele, avagy, hogy - a kölcsönkérés körülményei, az I. r. alperes szerződéskötéskori magatartása, a házastársak életvitele, egymással való kapcsolata, illetve egyéb tényező folytán - fel kellett ismernie, miszerint a II. r. alperes nem tud a kölcsönszerződésekről, illetőleg, hogy tiltakozik azok megkötése ellen. Ezt azonban a II. r. alperes nemhogy nem bizonyította, de erre vonatkozó tényelőadást sem tett. Mindebből pedig az következik, hogy az I. és II. r. alperes egyetemlegesen kötelesek helytállni a felperessel szemben fennálló tartozás visszafizetéséért a Csjt. 30. § (2) és (3) bekezdése alapján.

A Csjt. 30. § (3) bekezdésében foglaltak szerint az egyik házastárs ügyletéért a másik házastársra rótt felelősség járulékos jellegű kötelezettség, hiszen e felelősség keletkezésének előfeltétele az, hogy az egyik házastárs ügyletkötése révén kötelezettség jöjjön létre. A felelőssé tett házastárs kötelezettsége annak tárgya, tartalma és mennyisége

az ügyletkötő házastárs kötelezettségéhez igazodik. Egységes a bírói gyakorlat abban, hogy az ügyletkötésben részt nem vett

- 6 -

házastárssal szemben hozott ítéletben a felperes jogszerű követelését teljes összegben meg kell ítélni, függetlenül attól, hogy a házastársi közös vagyontól reá eső rész fedezi-e ezt az összeget. Ezt a Csjt. 30. § (3) bekezdése nem zárja ki, az ugyanis felelősségi szabály, amely azt határozza meg, hogy a felperes teljes követeléséért az ügyletkötésben részt nem vett házastárs felelőssége a közös vagyontól reá eső rész erejéig áll fenn. A felelősség ekként meghatározott és korlátozott mértékét az ítélet rendelkező részének tartalmaznia kell, ez következik a Pp. 213. §-ának rendelkezéséből is. Erre figyelemmel a II. r. alperes fellebbezésében alappal kifogásolta a korlátozott felelőssége megállapításának hiányát, ezért az ítéletábra az elsőfokú ítélet marasztalást tartalmazó rendelkezését a fentiekben kifejtettek szerint pontosította.

A felperes másfelől arra hivatkozott, hogy az I. és a II.r, valamint a II. r. és a IV. r. alperes között létrejött adásvételi szerződés fedezetelvonó, az a követelése kielégítési alapját elvonja, ezért vele szemben hatálytalan.

A Ptk. 203. § (1) bekezdése értelmében az a szerződés, amellyel harmadik személy igényének kielégítési alapját részben, vagy egészben elvonták, e harmadik személy irányában hatálytalan, ha a másik fél rosszhiszemű volt, vagy reá nézve a szerződésből ingyenes előny származott. A (2) bekezdés szerint, amennyiben valaki hozzátartozójával köt ilyen szerződést, rosszhiszeműségét, illetőleg az ingyenességet vélelmezni kell. Az idézett jogszabályi rendelkezésből következően a kívülálló, harmadik személy a szerződés relatív hatálytalanságára csak akkor hivatkozhat, ha:

- a szerződés megkötésének időpontjában követelése állt fenn a kötelezettel szemben, és
- ennek a követelésnek a kielégítésére a szerződés tárgya fedezetül szolgált volna, továbbá
- a fedezet elvonása miatt a kötelezettel szembeni követelésének teljesítése részben vagy egészben lehetetlenné vált, valamint
- a fedezetelvonó szerződés ingyenes, vagy a szerző fél rosszhiszemű volt, azaz a szerzőkötéskor tudott, vagy tudnia kellett a kötelezettet terhelő követelésről és arról, hogy a szerződéssel a jogosult kielégítési alapját elvonják, vagyis a szerződés teljesítése következtében a követelés behajthatatlanná válik.

A fenti négy feltétel konjunktív, azaz valamennyinek meg kell valósulnia ahhoz, hogy a szerződés harmadik személy jogosulttal szembeni hatálytalansága megállapítható legyen, azzal, hogy a negyedik feltétel, a rosszhiszeműség és ingyenesség követelményének együttes fennállása nem szükséges, a másik három feltétel fennállása esetén ezek egyike is megalapozza a szerződés fedezetelvonó jellegét.

Jelen esetben mind a II. r., mind a IV. r. alperes arra alapította védekezését, hogy a per tárgyát képező szerződések visszterhesek voltak, továbbá, hogy azok megkötésekor jóhiszeműen jártak el. Miután az alperesek közeli hozzátartozók (Ptk. 658. § b) pont), az ingyenességet és a rosszhiszeműséget vélelmezni kell.

Az I. és a II. r. alperes által kötött szerződés visszterhességét a II. r. alperes megnyugtató módon nem igazolta, s a rosszhiszeműség vélelmét sem tudta

Pf.II.20.632/2012/2. szám

- 7 -

megdönteni. Ebből a szempontból közömbös az, hogy a 2010. augusztus 9-én kötött szerződéssel a házaspár szándéka valóban a házastársi közös vagyon megosztására irányult vagy nem. A vagyonmegosztási szándéktól függetlenül megállapítható ugyanis a II. r. alperes rosszhiszeműsége, ha annak megkötésekor tudott az I. r. alperes tartozásáról, valamint arról, hogy a szerződés elvonja a felperesi követelés kielégítési alapját. Az e tekintetben fennálló vélelem megdöntésére alkalmas bizonyítékot pedig a II. r. alperes nem tudott megjelölni. Az általa hivatkozott BDT2000. 127 számú jogesetben hozott döntés jelen ügyben nem irányadó, az annak alapjául szolgáló tényállás szerint ugyanis az ügyletkötésben részt nem vett házastárs a vagyonközösséget megszüntető szerződés megkötésekor jóhiszemű volt, bizonyította, hogy nem tudott házastársa harmadik személlyel szemben fennálló tartozásáról. Minderre figyelemmel a házastársi közös vagyonból az I. r. alperest megillető, de a 2010. augusztus 9-én kötött adásvételi szerződéssel a felperes elől elvont ingatlanrész vonatkozásában a II. r. alperes helytállási kötelezettsége fennáll. Miután pedig a II. r. alperes az ingatlan tulajdonjogát átruházta a IV. r. alperesre, így a jogosulttal szemben a megszerzett vagyontárgy értékéig köteles helytállni (1/2011. (VI. 15.) PK. vélemény 8. pont). Ennek megfelelően a II. r. alperes felelőssége a kölcsönösszeg és kamatai tekintetében a már kifejtettek szerint - a közös vagyonból reá eső rész erejéig áll fenn, míg a tartozás közös vagyonnal nem fedezett részéért egyéb vagyonával is helytállni tartozik a fedezetelvonó szerződés tárgyát képező ingatlanhányad értéke, azaz 6 000 000 Ft erejéig.

Ami a IV. r. alperes helytállási kötelezettségét illeti. Kétségtelen, hogy az írásba foglalt szerződés szerint a II. és IV. r. alperes között adásvétel elnevezésű jogügylet jött létre, az azonban egyértelműen nem állapítható meg a peradatok alapján, hogy a szerződés ingyenes, avagy visszterhes volt. Ennek azonban jelentősége nincs, miután az ítélet tábla - az elsőfokú bíróság álláspontjával egyetértve - a rosszhiszeműséget megállapíthatónak ítélte. Ahogyan erre az ítélet tábla a fentiekben már utalt, a II. és IV. r. alperes közötti hozzátartozói viszonyra tekintettel a rosszhiszeműséget vélelmezni kell, így a IV. r. alperesnek kellett azt bizonyítania, hogy nem tudott arról, miszerint a lányával kötött adásvételi szerződés a felperesi követelés kielégítési alapját elvonja. E vélelem megdöntése azonban sikertelen maradt, éppen a IV. r. alperes és házastársa vallomása cáfolja azt, hogy a IV. r. alperes nem tudott a felperes követeléséről, s ezáltal a jogügylet fedezetelvonó jellegéről. Meghallgatása során ugyanis mind a IV. r. alperes, mind házastársa, **(házastárs neve)** akként nyilatkozott, hogy a szerződéskötéssel „a lakást kívánták megmenteni”, amely nyilatkozatuk csak úgy értelmezhető, hogy az ingatlant a felperes elől kívánták „megmenteni” azaz meg akarták akadályozni, hogy a felperes a követelése fejében az ingatlanból kielégítést keressen. Erre utal az a körülmény is, hogy miután a felperes 2010. október 29-én felmondta az I. r. alperessel kötött

kölcsönszerződést, a IV. r. alperes négy nappal később, azaz már 2010. november 2. napján megkötötte az adásvételi szerződést a II. r. alperessel. A IV. r. alperes nem tudott elfogadható magyarázatot adni arra, hogy miért ebben az időpontban került sor a jogügyletre, különös tekintettel arra, hogy a vételár teljesítésére egy

- 8 -

állítólagosan nyolc évvel korábban nyújtott kölcsön összegének beszámítása útján került sor. Nincs peradat arra, hogy 2002. májusától - az 50 000 000 Ft II. r. alperes részére történt átadásától - a perbeli szerződés megkötéséig akár egy ízben is teljesítés történt volna a II. r. alperes részéről az adásvételi szerződésben hivatkozott kölcsönszerződés kapcsán, avagy akár egyszer is teljesítésre hívta volna fel a IV. r. alperes a II. r. alperest, így nem elfogadható, hogy pont ekkor, azaz a felperesi felmondással egyidejűleg vált fontossá a IV. r. alperes számára az általa évekkal korábban nyújtott kölcsön visszafizetésének követelése. Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a II. r. alperes a szüleitől kapott 50 000 000 Ft felhasználásával több különvagyoni ingatlant vásárolt **(település 1. neve, ingatlan 2. címe)** így amennyiben a IV. r. alperes igényt tartott a kölcsön visszafizetésére, úgy az lett volna a logikus, ha II. r. alperes a fenti ingatlanai tulajdonjoga átruházásával teljesíti azt. Eerre azonban kétség kívül nem került sor, így a fentiekben részletezett peradatokat mérlegelve a II. és IV. r. alperes között létrejött adásvételi szerződés fedezetelvonó jellege megállapítható.

A IV. r. alperes felelősségének terjedelme kapcsán kiinduló pontnak a II. r. alperes felelősségét kell tekinteni, aki a már kifejtettek szerint az I. r. alperes tartozásáért egyrészt helytállni tartozott a házastársi közös vagyont képező ingatlan $\frac{1}{2}$ részével, mint a közös vagyonból őt illető résszel a Csjt. 30. § (2) és (3) bekezdése alapján, másrészt az ingatlan további - a házastársi közös vagyonból az I. r. alperest megillető - $\frac{1}{2}$ részével a Ptk. 203. §-a alapján. A IV. r. alperes pedig azáltal, hogy az ingatlan egészének tulajdonjogát megszerezte, a II. r. alperest mindkét jogcímen terhelő kötelezettségért helytállással tartozik. Ebből következően az elsőfokú bíróság ezt érintő rendelkezése helytálló, a felperesi követelés kielégítésének alapja az ingatlan egésze azzal, hogy a IV. r. alperes az általa utóbb perben nem álló személyre átruházott ingatlan értéke, azaz 12 000 000 Ft erejéig köteles helytállni a felperesi követelés kielégítéséért a Legfelsőbb Bíróság fentebb már hivatkozott 1/2011. (VI. 15.) PK. vélemény 8. pontjában kifejtetteknek megfelelően.

Az elsőfokú bíróság ítéletének a perköltség összegére vonatkozó kijavított rendelkezése módosításra szorul. Az elsőfokú bíróság sajátos módon a felperes részére részleges illetékfeljegyzési jogot engedélyezett annak ellenére, hogy ilyen költségkedvezményt sem a Pp., sem a Kmr., sem az Itv. nem tartalmaz. A végzése tartalmából és az ítélet indokolásából kitűnően a felperes valójában az eljárási illeték 50 %-ának előlegezése és viselése alól mentesült, azaz részleges költségmentesség illette (Pp. 84. § (3) bekezdés), ehhez képest keresetlevelén a pertárgyérték alapján felmerült 360 000 Ft illetékbélyeg helyett 180 000.- Ft elsőfokú eljárási illetéket rótt le. Miután az elsőfokú eljárásban pernyertes lett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján igényt tarthat a perköltsége

megtérítésére, ami az általa lerótt eljárási illetékből (180 000 Ft), a jogi képviseletével kapcsolatban felmerült és az ítéltábla által a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján megállapítható ügyvédi munkadíjból (381 000 Ft), valamint a biztosítási intézkedés iránti kérelemre lerótt eljárási illeték összegéből (60 000 Ft) áll. Ebből levonásba helyezendő a biztosítási intézkedés kapcsán a másodfokú eljárásban a felperes

Pf.II.20.632/2012/2. szám

- 9 -

terhére megállapított 9 500 Ft, így a felperest megillető elsőfokú perköltség összege helyesen 611 500 Ft, ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság perköltség összegére vonatkozó kijavított ítéleti rendelkezését a kifejtettek alapján megváltoztatta.

Az 1990. évi XCIII. tv. 42. § (1) bekezdés e) pontja szerint a biztosítási intézkedés iránti kérelem eljárási illetéke a pertárgyérték 1 %-a, azaz 60 000 Ft, ehhez képest a felperes kérelmén 90 000 Ft-ot rótt le, így a különbözetként mutatkozó 30 000 Ft-ot az Itv. 80. § (1) bekezdés f) pontja alapján visszaigényelheti.

A perköltség összegének meghatározása során az ítéltábla figyelmen kívül hagyta az írásszakértői vélemény beszerzésével kapcsolatban felmerült 10 800 Ft szakértői díjat, amely a II. és IV. r. alperes helytálló hivatkozása szerint, mint a sikertelen felperesi bizonyítási cselekményhez kapcsolódó költség az alperesekre nem hárítható át (Pp. 80. § (2) bekezdés).

A kifejtettekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

A II. és IV. r. alperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek a felperes másodfokú eljárásban felmerült költségei viselésére, amelynek összegét az ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (5) bekezdése alapján határozta meg.

A II. és IV. r. alperesek nem egységes pertársak, a felperes igényét különböző jogcímenek érvényesítette, így a fellebbezési pertárgyérték követelésenként külön-külön számítandó, ami az Itv. 46. § (1) bekezdése szerint a II. és IV. r. alperes vonatkozásában külön-külön 480 000 Ft-ot tesz ki. Ehhez képest a IV. r. alperes fellebbezésére nem a pertárgyértékhez (6 000 000 Ft) igazodó mértékű eljárási illetéket róta le, ezért az ítéltábla az Itv. 73/A. § (3) bekezdése alapján hivatalos lelet készítésének terhével felhívta a különbözetként mutatkozó fellebbezési eljárási illeték megfizetésére.

Szeged, 2012. december 11.

Dr. Szeghő Katalin sk. Bereczkyné dr. Lengyel Nóra sk. Zánóczné dr. Ocskó Erzsébet sk.
a tanács elnöke előadó bíró táblabíró